

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3206/2023
29.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милица Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Драган М. Јовановић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 722/23 од 10.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 29.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 722/23 од 10.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3213/22 од 07.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му, за период од новембра 2018. године до августа 2021. године, на име разлике у висини накнаде трошкова за исхрану у току рада која се исплаћује у готовом новцу исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате, као у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу, за период од новембра 2018. године до августа 2021. године, на име разлике у висини предвиђене и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада која би требало да се исплаћује у боновима, исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате, као у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.900,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 722/23 од 10.03.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је обавезан тужени да на име разлике у висини накнаде трошкова за исхрану у току рада која се исплаћује у готовом новцу, за период од новембра 2018. године до

августа 2021. године, исплати тужиоцу појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате, као у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име разлике у висини предвиђене и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада која се исплаћује у боновима, за период од новембра 2018. године до августа 2021. године, исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате, као у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 1.900,00 динара, а обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 52.190,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка по жалби у износу од 41.690,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију на основу члана 403. став 2. тачка 2) и члана 404. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20, 10/23) - у даљем тексту: ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 1. тачка 3) истог закона на које ревидент у ревизију неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог, а тужилац је стао на становиште да он на основу члана 64. став 1. важећег Колективног уговора туженог има право на месечну накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини од 500,00 динара по радном дану, с тим што ће се 300,00 динара исплатити у новцу, а 200,00 динара у боновима. Висина тужбеног захтева није била спорна међу парничним странкама.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца одбио налазећи да накнада трошкова за исхрану у току рада представља саставни део зараде у смислу одредбе члана 105. ст. 2. и 3. Закона о раду, те да износ од 500,00 динара по радном дану садржи порез и доприносе, како је прописано одредбом члана 3. Анекса I Колективног уговора ЈКП ГСП Београд („Службени лист града Београда“, број 145 од 31.12.2019. године), тако што се под зарадом подразумева зарада која садржи порез и доприносе који се исплаћују из зараде. Пошто је тужени исплатио тужиоцу, у утуженом периоду, накнаду трошкова исхране у бруто износу од 500,00 динара по радном дану, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца неоснован. Поред тога, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца за потраживања која се односе на период до 01.01.2020. године неоснован и из разлога што се код корисника јавних средстава, у делу утуженог периода, тј. у периоду до 01.01.2020. године, императивно примењивао Закон о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 116/2014 и 95/18), те да је тужени, у хијерархији примене прописа, био дужан да

примени императивну одредбу члана 4. тог закона, а не члан 64. став 1. Колективног уговора ЈКП ГСП Београд од 11.10.2018. године, којим је накнада трошкова за исхрану са 300,00 динара по Колективном уговору туженог од 06.07.2013. године (пре примене закона) и по члану 63. став 1. Колективног уговора туженог од 28.01.2015. године („Службени лист града Београда“ бр. 4/15, 60/15), увећана на износ од 500,00 динара.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца усвојио применом одредбе члана 118. став 1. тачка 5) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005 ... 75/14) и одредбе члана 64. став 1. Колективног уговора туженог , имајући у виду утврђено чињенично стање да су тужиоцу, у спорном периоду, исплаћени нижи износи накнаде трошкова исхране на раду од оних које је требало да му буду исплаћени према Колективном уговору туженог, тако што је тужени предметну накнаду тужиоцу исплатио у „брuto“ износу, иако тужиоцу припада право на „нето“ износ накнаде предвиђене Колективним уговором туженог.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин. У спорном периоду у примени је био Колективни уговор Јавног комуналног предузећа Градско саобраћајно предузеће „Београд“ („Службени лист града Београда“, број 96/18), који је одредбом члана 64. став 1. предвидео да запослени има право на месечну накнаду за трошкове за исхрану у току рада у висини од 500,00 динара по радном дану с тим да ће се 300,00 динара исплатити у новцу а 200,00 динара у боновима за исхрану. Накнада трошкова за исхрану у току рада, у истој висини предвиђена је одредбом члана 23. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности града Београда („Службени лист града Београда“, број 78/18).

Полазећи од тога да је у спорном периоду колективним уговорима туженог послодавца и посебним колективним уговорима била јасно уговорена висина накнаде трошкова за исхрану у току рада, која ће се исплатити запосленима, Врховни суд налази да тужилац има право на исплату ове накнаде у уговореним износима без умањења за порезе и доприносе. У ситуацији када се у колективном уговору наведе конкретан новчани износ који се на име накнаде трошкова има исплатити запосленом, не може се на штету запосленог претпоставити да је реч о „брuto“ износу јер је то противно одредби члана 118. став 1. Закона о раду. Општим актима и уговором о раду, у конкретном случају, није предвиђено да је висина накнаде трошкова за исхрану у току рада уговорена у брuto износу. У овој парници је било спорно то да ли је Колективним уговором који је био у примени у утуженом периоду, висина накнаде трошкова за исхрану у току рада била предвиђена у брuto или нето износу, а другостепени суд је, правилном применом материјалног права закључио да тужилац има право на исплату нето износа од 500,00 динара по радном дану.

Наводи ревизије ревидента о томе да би исплата накнаде трошкова исхране у току рада у нето износу предвиђеном колективним уговором довела до повећања зараде тужиоца противно одредби члана 4. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава су такође без утицаја на одлучивање имајући у виду да је предмет овог спора примена а не измена општег акта (колективног уговора).

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредби члана 153. став 1, члана 154. и члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Како је ревизија туженог одбијена, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 153. и члана 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа- судија
Јелена Ивановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић